

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (pierwsza izba)

z dnia 12 grudnia 2013 r.*

Środowisko naturalne — Odpady — Pojęcie — Dyrektywa 2006/12/WE —
Przemieszczanie odpadów — Informowanie właściwych władz krajowych — Rozporządzenie (EWG)
nr 259/93 — Występowanie działania polegającego na usuwaniu, zamiaru usunięcia lub zobowiązania
do usunięcia substancji lub przedmiotu

W sprawach połączonych C-241/12 i C-242/12

mających za przedmiot wnioski o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożone przez Rechtbank te Rotterdam (Niderlandy), postanowieniami z dnia 11 maja 2012 r., które wpłynęły do Trybunału w dniu 18 maja 2012 r., w postępowaniach karnych przeciwko

Shell Nederland Verkoopmaatschappij BV (C-241/12),

Belgian Shell NV (C-242/12),

TRYBUNAŁ (pierwsza izba),

w składzie: A. Tizzano, prezes izby, K. Lenaerts, wiceprezes Trybunału, pełniący obowiązki sędziego pierwszej izby, A. Borg Barthet (sprawozdawca), E. Levits i M. Berger, sędziowie,

rzecznik generalny: N. Jääskinen,

sekretarz: C. Strömholm, administrator,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 6 marca 2013 r.,

rozważywszy uwagi przedstawione:

- w imieniu Shell Nederland Verkoopmaatschappij BV oraz Belgian Shell NV przez R. Fibbe oraz R. Laan, advocaten,
- w imieniu rządu niderlandzkiego przez M. de Ree oraz C. Wissels, działające w charakterze pełnomocników,
- w imieniu Komisji Europejskiej przez A. Alcover San Pedro oraz przez D. Düsterhaus i P.J. Loewenthala, działających w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 18 czerwca 2013 r.,

wydaje następujący

* Język postępowania: niderlandzki.

Wyrok

- 1 Wnioski o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczą wykładni pojęcia odpadów w rozumieniu rozporządzenia Rady (EWG) nr 259/93 z dnia 1 lutego 1993 r. w sprawie nadzoru i kontroli przesyłania odpadów w obrębie, do Wspólnoty Europejskiej oraz poza jej obszar (Dz.U. L 30, s. 1 – wyd. spec. w jęz. polskim, rozdz. 15, t. 2, s. 176), zmienionego rozporządzeniem Komisji (WE) nr 2557/2001 z dnia 28 grudnia 2001 r. (Dz.U. L 349, s. 1 – wyd. spec. w jęz. polskim, rozdz. 15, t. 6, s. 378) (zwanego dalej „rozporządzeniem nr 259/93”) i rozporządzenia (WE) nr 1013/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie przemieszczania odpadów (Dz.U. L 190, s. 1).
- 2 Wnioski te zostały złożone w ramach dwóch postępowań karnych toczących się przeciwko, odpowiednio, Shell Nederland Verkoopmaatschappij BV i Belgian Shell NV (zwanym dalej łącznie „Shellem”) z powodu transportu partii ultraniskosiarkowego oleju napędowego nieumyślnie zmieszanego z eterem tert-butyloowo-metylowym (zwanego dalej „rozpatrywaną partią”) z Belgii do Niderlandów.

Ramy prawne

Rozporządzenie nr 259/93

- 3 Motywy szósty, dziewiąty i osiemnasty rozporządzenia nr 259/93 mają następujące brzmienie:

„ważne jest zorganizowanie nadzoru i kontroli wysyłek odpadów w sposób, który uwzględnia potrzebę zachowania, ochrony i poprawy jakości środowiska naturalnego;

[...]

wysyłki odpadów muszą podlegać wcześniejszemu zgłoszeniu właściwym władzom, umożliwiającego[mu] im uzyskanie należytych informacji w szczególności o rodzaju, przemieszczeniu i usuwaniu lub odzysku odpadów, tak by władze te mogły podjąć wszelkie niezbędne środki do ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska naturalnego, w tym możliwości wniesienia uzasadnionego sprzeciwu wobec wysyłki;

[...]

w przypadku nielegalnego obrotu osoba, która go spowodowała, musi odebrać z powrotem [lub] usunąć, lub odzyskać odpady w alternatywny i ekologiczny sposób; jeśli tego nie uczyni, właściwe organy wysyłki lub miejsca przeznaczenia odpowiednio muszą same interweniować».

- 4 Zgodnie z art. 2 rozporządzenia nr 259/93:

„[...]

a) »odpady« oznaczają, jak określono w art. 1 lit. a) dyrektywy [Rady] 75/442/EWG [z dnia 15 lipca 1975 r. w sprawie odpadów (Dz.U. L 194, s. 39 – wyd. spec. w jęz. polskim, rozdz. 15, t. 1, s. 23)];

[...]

h) »odbiorca« oznacza osobę lub przedsiębiorstwo, do której lub do którego wysyłane są odpady do odzysku lub usuwania;

i) »usuwanie« oznacza, jak określono w art. 1 lit. e) dyrektywy 75/442/EWG;

[...]

k) »odzysk« oznacza, jak określono w art. 1 lit. f) dyrektywy 75/442/EWG”.

- 5 Tytuł II rozporządzenia nr 259/93 brzmiący „Wysyłki odpadów między państwami członkowskimi” zawiera rozdział A dotyczący procedury stosowanej do przemieszczania odpadów do usuwania, w którym umiejscowiony jest art. 3 tego rozporządzenia. Artykuł 3 ust. 1 stanowi:

„Jeżeli zgłaszający zamierza wysłać odpady do usuwania z jednego państwa członkowskiego do drugiego [lub] przewieźć je tranzytem poprzez jeden lub kilka innych państw członkowskich, bez uszczerbku dla przepisów art. 25 ust. 2 i art. 26 ust. 2, powiadamia właściwy organ miejsca przeznaczenia i wysyła kopię zgłoszenia do właściwych organów wysyłki i tranzytu oraz do odbiorcy”.

- 6 Na podstawie art. 5 ust. 1 tego rozporządzenia wysyłka odpadów do usuwania może być dokonana dopiero po otrzymaniu przez zgłaszającego zezwolenia od właściwego organu miejsca przeznaczenia.

- 7 Tytuł II rozdział B rozporządzenia nr 259/93 dotyczy procedury stosowanej do przemieszczania odpadów do odzysku. Artykuł 6 tego rozporządzenia, który umiejscowiony jest w tym rozdziale, stanowi w swym ust. 1:

„Jeżeli zgłaszający zamierza wysłać odpady do odzysku wymienione w załączniku III z jednego państwa członkowskiego do drugiego [lub] przesłać je tranzytem przez jeden [jedno państwo członkowskie] lub kilka innych państw członkowskich, bez uszczerbku dla przepisów art. 25 ust. 2 i art. 26 ust. 2, powiadamia właściwy organ miejsca przeznaczenia i wysyła kopię zgłoszenia do właściwych organów wysyłki i tranzytu oraz do odbiorcy”.

- 8 Zgodnie z brzmieniem art. 26 ust. 1 wspomnianego rozporządzenia:

„Jakakolwiek wysyłka odpadów dokonana:

- a) bez powiadomienia wszystkich zainteresowanych właściwych władz, na mocy przepisów niniejszego rozporządzenia;

lub

- b) bez zgody zainteresowanych właściwych organów, zgodnie z niniejszym rozporządzeniem;

uważana jest za obrót nielegalny.

[...]”.

Rozporządzenie nr 1013/2006

- 9 Zgodnie z art. 2 rozporządzenia nr 1013/2006 do celów tego rozporządzenia „»odpady« są zdefiniowane zgodnie z art. 1 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2006/12/WE; [Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 kwietnia 2006 r. w sprawie odpadów (Dz.U. L 114, s. 9)]”.

- 10 Artykuł 61 ust. 1 tego rozporządzenia stanowi:

„Niniejszym uchyla się rozporządzenie (EWG) nr 259/93 oraz decyzję 94/774/WE ze skutkiem od dnia 12 lipca 2007 r.”.

11 Artykuł 64 ust. 1 wspomnianego rozporządzenia stanowi:

„Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie trzeciego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 12 lipca 2007 r.”.

Dyrektywa 2006/12

12 Motywy 2–4 i 6 dyrektywy 2006/12 mają następujące brzmienie:

„(2) Zasadniczym celem wszystkich przepisów dotyczących gospodarowania odpadami musi być ochrona zdrowia ludzi i środowiska przed szkodliwymi skutkami spowodowanymi przez zbieranie, transport, unieszkodliwianie, magazynowanie oraz składowanie odpadów.

(3) W celu poprawy skuteczności gospodarowania odpadami we Wspólnocie potrzebna jest wspólna terminologia oraz definicja pojęcia odpadów.

(4) Efektywne i spójne przepisy dotyczące unieszkodliwiania i odzysku odpadów powinny być stosowane, z zastrzeżeniem wyjątków, do mienia ruchomego, które właściciel usuwa lub ma zamiar lub obowiązek usunąć.

[...]

(6) W celu osiągnięcia wysokiego poziomu ochrony środowiska naturalnego niezbędne jest, aby państwa członkowskie [...] zapewnienia [zapewniały] odpowiedzialnego [odpowiedzialne] unieszkodliwiania [unieszkodliwianie] oraz odzysku [odzysk] odpadów, podejmowały środki w celu ograniczenia produkcji odpadów [...]”.

13 Artykuł 1 tej dyrektywy stanowi:

„1. Na użytek niniejszej dyrektywy stosuje się następujące definicje:

a) »odpady« oznaczają wszelkie substancje lub przedmioty należące do kategorii określonych w załączniku I, które ich posiadacz usuwa, zamierza usunąć lub ma obowiązek usunąć;

b) »wytwórca« oznacza dowolny podmiot, którego działalność obejmuje produkcję odpadów (»wytwórca pierwotny«) lub dowolny podmiot zajmujący się przetwarzaniem wstępnym, mieszaniem lub innymi czynnościami prowadzącymi do zmiany postaci lub składu tych odpadów;

c) »posiadacz« oznacza wytwórcę odpadów lub osobę fizyczną lub prawną, do której one należą;

[...]

e) »unieszkodliwianie« oznacza wszelkie działania przewidziane w załączniku II A;

f) »odzysk« oznacza wszelkie działania przewidziane w załączniku II B;

[...]

2. Do celów ust. 1 lit. a) Komisja, stanowiąc zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 18 ust. 3, sporządza wykaz odpadów należących do kategorii wymienionych w załączniku I. Wykaz ten jest okresowo poddawany przeglądowi oraz, w razie konieczności, zmieniany zgodnie z tą samą procedurą”.

14 Artykuł 4 wspomnianej dyrektywy przewiduje:

„1. Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu zapewnienia, że odpady są odzyskiwane lub unieszkodliwiane bez zagrożenia zdrowiu ludzkiemu oraz bez stosowania procesów lub metod, które mogłyby szkodzić środowisku naturalnemu [...].

2. Państwa członkowskie podejmują także niezbędne środki zakazujące porzucania, wysypywania lub niekontrolowanego unieszkodliwiania odpadów”.

15 Zgodnie z art. 8 tej dyrektywy:

„Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu zapewnienia, aby każdy posiadacz odpadów:

a) przekazywał odpady prywatnemu lub państwowemu punktowi zbierania odpadów bądź przedsiębiorstwu, które wykonują czynności wymienione w załączniku II A lub B,

lub

b) odzyskiwał lub unieszkodliwiał je we własnym zakresie zgodnie z przepisami niniejszej dyrektywy”.

16 Artykuł 20 dyrektywy 2006/12 stanowi:

„Dyrektywę 75/442/EWG uchyla się, bez uszczerbku dla obowiązków państw członkowskich dotyczących terminów transpozycji do prawa wewnętrznego, określonych w załączniku III część B.

Odesłanie do uchylonej dyrektywy należy odczytywać jako odesłanie do niniejszej dyrektywy, zgodnie z tabelą korelacji w załączniku IV”.

17 Zgodnie z art. 21 dyrektywy 2006/12 weszła ona w życie z dniem 17 maja 2006 r.

18 W załączniku I do tej dyrektywy wymieniono następujące kategorie odpadów:

„[...]

Q2 Produkty nieobjęte specyfikacją

[...]

Q4 Materiały rozlane, zagubione lub takie, które uległy innemu zdarzeniu losowemu łącznie z wszelkimi materiałami, sprzętem itp. zanieczyszczonymi wskutek zdarzeń losowych

[...]

Q7 Substancje, które nie spełniają już należycie swoich funkcji (np.: zanieczyszczone kwasy, zanieczyszczone rozpuszczalniki, zużyte sole hartownicze)

[...]

Q14 Produkty, dla których posiadacz nie znajduje już dalszego zastosowania (np.: odpady z rolnictwa, gospodarstw domowych, odpady biurowe, z placówek handlowych, sklepów itp.)

[...]

Q16 Wszelkie materiały, substancje lub produkty, które nie zostały uwzględnione w powyższych kategoriach”.

19 Załącznik II B do wspomnianej dyrektywy zawiera następujący wykaz czynności odzyskiwania:

R 1 Wykorzystywanie głównie jako paliwa lub innego środka wytwarzania energii

R 2 Odzyskiwanie/regeneracja rozpuszczalników

R 3 Recykling/odzyskiwanie substancji organicznych, które nie są stosowane jako rozpuszczalniki (w tym kompostowanie i inne biologiczne procesy przekształcania)

R 4 Recykling/odzyskiwanie metali i związków metali

R 5 Recykling/odzyskiwanie innych materiałów nieorganicznych

R 6 Regeneracja kwasów lub zasad

R 7 Odzysk składników stosowanych do redukcji zanieczyszczeń

R 8 Odzyskiwanie składników z katalizatorów

R 9 Powtórna rafinacja oleju lub inne sposoby ponownego wykorzystania oleju

R 10 Obróbka w glebie i ziemi przynosząca korzyści w rolnictwie lub poprawiająca stan środowiska naturalnego

R 11 Wykorzystywanie odpadów uzyskanych w wyniku któregośkolwiek z procesów wymienionych w punktach R 1–R 10

R 12 Wymiana odpadów w celu poddania ich którejkolwiek z operacji wymienionych w R 1–R 11

R 13 Składowanie odpadów, do czasu poddania ich którejkolwiek z operacji wymienionej w R1-R12 (z wyłączeniem czasowego składowania, do czasu zbiórki, w miejscu, gdzie są wytwarzane)

Postępowania główne i pytania prejudycjalne

20 W dniu 3 września 2006 r. Shell załadował w Niderlandach ultraniskosiarkowy olej napędowy (zwany dalej „olejem TBTS”) na tankowiec w celu dostarczenia go klientowi z siedzibą w Belgii (zwanemu dalej „belgijskim klientem”).

21 Gdy rozpatrywana partia została dostarczona temu klientowi, okazało się, że w chwili załadunku zbiorniki tego tankowca zawierały pozostałości eteru tert-butyloowo-metylowego, z którymi olej TBTS został zmieszany.

- 22 Ponieważ temperatura zapłonu tej partii była za niska do celu jej sprzedaży jako oleju napędowego zgodnie z jej pierwotnym przeznaczeniem, a odbiorca nie mógł składować mieszanki ze względu na swe pozwolenie środowiskowe, zwrócił on wspomnianą partię Shellowi, który przewiózł ją do Niderlandów.
- 23 Prokurator podniósł przed Rechtbank te Rotterdam, że rozpatrywany produkt w chwili jego transportu z Belgii do Niderlandów był odpadem i że, nie zastosowawszy się do procedury zgłoszenia przewidzianej w art. 15 rozporządzenia nr 259/93, Shell był winny nielegalnego obrotu w rozumieniu art. 26 ust. 1 tego rozporządzenia.
- 24 Shell podnosi natomiast, że rozpatrywana partia nie mogła zostać uznana za odpad.
- 25 Uznawszy, że rozstrzygnięcie zawisłego przed nim sporu zależy od wykładni pojęcia odpadów w rozumieniu rozporządzeń nr 259/93 i 1013/2006, Rechtbank te Rotterdam postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:

„1) Czy partię oleju napędowego należy uznać za odpady w rozumieniu rozporządzeń nr 259/93 i nr 1013/2006, jeżeli:

- partia ta składa się z [oleju TBTS], który został pomyłkowo zmieszany z [eterem tert-butyłowo-metylowym],
- partia ta po dostarczeniu do kupującego – z powodu zmieszania – w oczywisty sposób nie odpowiada szczególnym właściwościom uzgodnionym między kupującym a sprzedawcą (i tym samym jest »off spec«),
- zgodnie z umową sprzedawca przyjmuje zwrot tej partii – po złożeniu reklamacji przez kupującego – i zwraca cenę zakupu,
- sprzedawca ma zamiar ponownego wprowadzenia do obrotu tej partii – ewentualnie po zmieszaniu z innym produktem?

2) W przypadku odpowiedzi twierdzącej na pytanie pierwsze:

- a) Czy w opisanych powyżej okolicznościach faktycznych można określić chwilę, od której ma to miejsce?
- b) Czy w jakiegokolwiek chwili między dostawą do kupującego a ponownym zmieszaniem [zmieszaniem] przez sprzedawcę lub na jego zlecenie partia ta przestaje być odpadem, a jeżeli tak, to w jakiej chwili?

3) Czy dla udzielenia odpowiedzi na pytanie pierwsze ma znaczenie, że:

- partia ta mogła być wykorzystana jako paliwo podobnie jak czysty [olej TBTS], ale ze względu na niską temperaturę zapłonu nie odpowiadała już wymogom (bezpieczeństwa),
- na podstawie pozwolenia środowiskowego kupujący nie mógł składować tej partii ze względu na jej nowy skład,
- kupujący nie mógł wykorzystać tej partii do przewidzianego celu – sprzedaży jako oleju napędowego na stacji paliw,
- kupujący miał wolę zwrotu sprzedawcy na podstawie umowy sprzedaży albo nie,

- sprzedawca miał faktycznie wolę przyjęcia zwrotu tej partii w celu jej przetworzenia poprzez zmieszanie i ponownego wprowadzenia do obrotu,
  - partia ta została odtworzona lub nie w ten sposób, że została ona doprowadzona do pierwotnie zamierzonego stanu albo przekształcona w wyrób, który można sprzedać po cenie, która jest zbliżona do rynkowej wartości pierwotnej partii [oleju TBTS],
  - ten proces odtworzenia jest zwykłym procesem produkcyjnym,
  - rynkowa wartość partii w stanie, w jakim znajduje się w chwili przyjęcia z powrotem przez sprzedawcę, odpowiada (wyraźnie) cenie produktu, który posiada uzgodnione właściwości szczególne,
  - przyjęta z powrotem partia w stanie, w jakim znajduje się w chwili przyjęcia z powrotem, może zostać sprzedana na rynku bez przetwarzania,
  - handel produktami takimi jak wspomniana partia jest powszechny i w obrocie handlowym nie jest uważany za handel odpadami?”.
- 26 Postanowieniem Prezesa Trybunału z dnia 2 lipca 2012 r. sprawy C-241/12 i C-242/12 zostały połączone do celów pisemnego i ustnego etapu postępowania oraz wydania wyroku.

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

- 27 W swych pytaniach prejudycjalnych, które należy zbadać łącznie, Rechtbank te Rotterdam mierza w istocie do ustalenia, czy należy uznać za odpady w rozumieniu rozporządzeń nr 259/93 i nr 1013/2006 partię oleju napędowego, który w chwili jego załadunku na tankowiec został przypadkowo zmieszany z inną substancją, gdy – po dostarczeniu do kupującego okazało się, iż nie odpowiada ona szczególnym właściwościom uzgodnionym między kupującym a sprzedawcą ani wymogom bezpieczeństwa z powodu swej zbyt niskiej temperatury i że na podstawie pozwolenia środowiskowego kupujący nie mógł składować tej partii ze względu na jej nowy skład ani sprzedać jej jako oleju napędowego na stacji paliw zgodnie z jej przeznaczeniem, efektem czego partia ta, po złożeniu reklamacji przez kupującego, została zwrócona sprzedawcy, który ma zamiar ponownie wprowadzić ją do obrotu po zmieszanu z innym produktem.
- 28 Na wstępie należy wskazać, że rozporządzenie nr 1013/2006, o którego wykładnię zwrócił się sąd odsyłający, nie znajduje zastosowania *ratione temporis* do sporów głównych, ponieważ, jak wynika z akt sprawy, rozpatrywana partia została załadowana na statek zmierzający do Niderlandów we wrześniu 2006 r.
- 29 Wystarczy bowiem zaznaczyć w tym względzie, że zgodnie z art. 64 ust. 1 rozporządzenia nr 1013/2006 przepis ten zaczął obowiązywać począwszy od dnia 12 lipca 2007 r., dnia, w którym ponadto, jak stanowi art. 61 ust. 1, przepis ten uchylił rozporządzenie nr 259/93.
- 30 W konsekwencji należy zbadać pytania prejudycjalne w odniesieniu do właściwych przepisów rozporządzenia nr 259/93.
- 31 Jak wynika z motywu szóstego rozporządzenia nr 259/93, jego celem jest zorganizowanie nadzoru i kontroli wysyłek odpadów w sposób, który uwzględnia potrzebę zachowania, ochrony i poprawy jakości środowiska naturalnego.

- 32 W szczególności z art. 3 ust. 1 i art. 6 ust. 1 rozporządzenia nr 259/93, z związku z motywem dziewiątym tego rozporządzenia wynika, że przemieszczanie odpadów do usuwania z jednego państwa członkowskiego do drugiego lub przewożenie ich tranzytem poprzez jedno państwo członkowskie lub kilka innych państw członkowskich, powinno podlegać wcześniejszemu zgłoszeniu właściwym władzom, umożliwiającemu im podjęcie niezbędnych środków do ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska naturalnego.
- 33 W tym kontekście sąd odsyłający zmierza do ustalenia, czy rozpatrywana partia objęta jest pojęciem odpadów w rozumieniu tego rozporządzenia, w celu określenia, czy w zastosowaniu wspomnianych przepisów Shell był zobowiązany do poinformowania władz niderlandzkich o przemieszczaniu tej partii z Belgii do Niderlandów.
- 34 Zgodnie z art. 2 lit. a) rozporządzenia nr 259/93 w związku z art. 20 dyrektywy 2006/12 odpady oznaczają, jak określono w art. 1 ust. 1 lit. a) tej dyrektywy, mianowicie: „wszelkie substancje lub przedmioty należące do kategorii określonych w załączniku I [do wspomnianej dyrektywy], które ich posiadacz usuwa, zamierza usunąć lub ma obowiązek usunąć”.
- 35 Uwzględniając ogólną kategorię Q16 wymienioną w załączniku I do dyrektywy 2006/12, która to kategoria obejmuje „[w]szelkie materiały, substancje lub produkty, które nie zostały uwzględnione w [wyżej wymienionych] kategoriach”, wykaz kategorii odpadów zawarty w tym załączniku I ma głównie charakter przykładowy. To samo dotyczy ustalonego przez Komisję w zastosowaniu art. 1 ust. 2 tej dyrektywy wykazu odpadów należących do kategorii wymienionych we wspomnianym załączniku I.
- 36 Niemniej jednak fakt objęcia danej substancji lub przedmiotu jedną kategorią odpadów lub szeregiem tych kategorii, oprócz kategorii Q16, stanowi pierwszą wskazówkę na korzyść uznania jej za „odpady” w rozumieniu art. 1 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2006/12.
- 37 Jednak zgodnie z utrwalonym orzecznictwem zakwalifikowanie jako „odpady” wynika przede wszystkim z zachowania posiadacza i ze znaczenia wyrazu „usuwać” (zob. podobnie wyroki: z dnia 24 czerwca 2008 r. w sprawie C-188/07 Commune de Mesquer, Zb.Orz. s. I-4501, pkt 53; z dnia 18 grudnia 2007 r. w sprawie C-263/05 Komisja przeciwko Włochom, Zb.Orz. s. I-11745, pkt 32).
- 38 W odniesieniu do wyrazu „usuwać” również z tego orzecznictwa wynika, że wyraz ten powinien być interpretowany z uwzględnieniem celu tej dyrektywy 2006/12, którym jest, zgodnie z motywem 2 jej preambuły, ochrona zdrowia ludzi i środowiska przed szkodliwymi skutkami spowodowanymi przez zbieranie, transport, unieszkodliwianie, magazynowanie oraz składowanie odpadów, a także w świetle art. 191 ust. 2 TFUE, który stanowi, że polityka Unii Europejskiej w dziedzinie środowiska naturalnego stawia sobie za cel wysoki poziom ochrony i opiera się w szczególności na zasadzie ostrożności oraz na zasadach działania zapobiegawczego. Z powyższego wynika, że wyraz „usuwać”, a zatem pojęcie odpadów w rozumieniu art. 1 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2006/12, nie może być interpretowane w sposób zawężający (zob. podobnie ww. wyrok w sprawie Commune de Mesquer, pkt 38, 39).
- 39 Z przepisów dyrektywy 2006/12 wynika, że wyraz „usuwać” obejmuje zarówno „unieszkodliwianie”, jak i „odzysk” substancji lub danego przedmiotu w rozumieniu art. 1 ust. 1 lit. e) i f) tej dyrektywy (zob. podobnie wyrok z dnia 18 grudnia 1997 r. w sprawie C-129/96 Inter-Environnement Wallonie, Rec. s. I-7411, pkt 27).
- 40 W szczególności fakt, iż mamy do czynienia z „odpadami” w rozumieniu dyrektywy 2006/12, winien być potwierdzony w świetle wszystkich okoliczności, mając na względzie cel tej dyrektywy i jej skuteczność, która nie powinna zostać naruszona (zob. wyroki: z dnia 15 czerwca 2000 r. w sprawach połączonych C-418/97 i C-419/97 ARCO Chemie Nederland i in., Rec. s. I-4475, pkt 73, 88, 97; z dnia 18 kwietnia 2002 r. w sprawie C-9/00 Palin Granit i Vehmassalon kansanterveystyön kuntayhtymän hallitus, Rec. s. I-3533, pkt 24; a także ww. wyrok w sprawie Komisja przeciwko Włochom, pkt 41).

- 41 Pewne okoliczności mogą stanowić wskazówkę występowania działania polegającego na usuwaniu, zamiaru usunięcia lub zobowiązania do usunięcia substancji lub przedmiotu w rozumieniu art. 1 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2006/12.
- 42 Przede wszystkim należy zwrócić szczególną uwagę na okoliczność, że rozpatrywany przedmiot lub substancja nie są jej posiadaczowi przydatne lub nie są mu już przydatne, skutkiem czego przedmiot ten lub ta substancja stanowią ciężar, który posiadacz zamierza usunąć (zob. podobnie ww. wyrok w sprawie Palin Granit i Vehmassalon kansanterveystyön kuntayhtymän hallitus, pkt 37). Gdy taka sytuacja rzeczywiście ma miejsce, istnieje ryzyko, że posiadacz usunie dany przedmiot lub substancję, które do niego należą, w sposób mogący szkodzić środowisku naturalnemu, w szczególności porzucając, wysypując lub unieszkodliwiając go w niekontrolowany sposób. Ten przedmiot lub substancja, wchodząc w zakres pojęcia odpadów w rozumieniu dyrektywy 2006/12, podlegają przepisom tej dyrektywy, co oznacza, że, zgodnie z art. 4 wspomnianej dyrektywy jego odzyskiwania lub unieszkodliwiania należy dokonać bez zagrażania zdrowiu ludzkiemu oraz bez stosowania procesów lub metod, które mogłyby szkodzić środowisku naturalnemu.
- 43 W odniesieniu do ewentualnego „zobowiązania do usunięcia” rozpatrywanej partii w rozumieniu art. 1 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2006/12 należy przede wszystkim zauważyć, że nie istnieje a priori żadne bezwzględne zobowiązanie do usunięcia tej partii, ponieważ partia ta nie jest złożona z substancji zabronionej, niezgodnej z prawem lub z materiałów szczególnego ryzyka, do których usunięcia posiadacz jest zobowiązany (zob. analogicznie wyrok z dnia 1 marca 2007 r. w sprawie C-176/05 KVZ retec, Zb.Orz. s. I-1721, pkt 59). Jak wynika z postanowienia odsyłającego, wspomniana partia mogła bowiem być sprzedana na rynku bez poddania przetwarzaniu w stanie, w jakim znajdowała się w chwili jej zwrotu Shellowi.
- 44 Komisja w swych uwagach na piśmie twierdzi jednak, że ponieważ z jednej strony rozpatrywana partia nie nadawała się do zastosowania, do jakiego przeznaczył ją belgijski klient, i że z drugiej strony klient ten nie miał zezwolenia na jej magazynowanie ze względu na jej zbyt niską temperaturę zapłonu, partia ta była dla tego klienta ciężarem, który miał on zamiar, o ile nie obowiązek, usunąć.
- 45 Same te okoliczności nie pozwalają jednak na wyciągnięcie wniosku, że partia ta stanowiła „odpady” w rozumieniu art. 1 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2006/12. Należy bowiem najpierw sprawdzić, czy, zwracając tę partię Shellowi z tego względu, iż nie odpowiadała ona szczególnym właściwościom, belgijski klient w rzeczywistości „usunął” ją w rozumieniu art. 1 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2006/12.
- 46 W tym względzie szczególne znaczenie ma okoliczność, że belgijski klient zwrócił Shellowi nieodpowiadający [szczególnym właściwościom] olej napędowy TBTS w celu uzyskania zwrotu na podstawie umowy sprzedaży. Poprzez takie działanie klient ten nie może być uznany za mającego zamiar poddania rozpatrywanej partii czynności unieszkodliwiania lub odzyskiwania, a tym samym nie „usunął” go w rozumieniu art. 1 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2006/12. Przede wszystkim należy dodać, że w okolicznościach takich, jak te w postępowaniach głównych, ryzyko, że posiadacz usunie tę partię w sposób mogący szkodzić środowisku naturalnemu, jest znikome. A fortiori jest tak zatem także wtedy, gdy, jak w tej sprawie, dana substancja lub przedmiot mają znaczącą wartość rynkową.
- 47 W tych okolicznościach należy ustalić, czy Shell miał zamiar „usunąć” rozpatrywaną partię w chwili, w której został ujawniony jej niezgodny charakter. Taki zamiar nie może bowiem być przypisany Shellowi przed tą chwilą, ponieważ Shell nie wiedział wówczas, że posiadał substancję nieodpowiadającą warunkom umowy zawartej z belgijskim klientem.
- 48 W tym względzie do sądu odsyłającego należy zbadanie, czy posiadacz rozpatrywanego przedmiotu lub substancji rzeczywiście miał zamiar „usunięcia” go, uwzględnienie wszystkich okoliczności danego przypadku, przy jednoczesnym zagwarantowaniu przestrzegania celu dyrektywy 2006/12, który polega

na zapewnieniu, że czynności odzyskiwania lub unieszkodliwiania zostaną wprowadzone w życie bez zagrożenia zdrowiu ludzkiemu oraz bez stosowania procesów lub metod, które mogłyby szkodzić środowisku naturalnemu.

- 49 W odniesieniu do wskazanych przez sąd odsyłający okoliczności, zgodnie z którymi z jednej strony rozpatrywana partia mogła być sprzedana na rynku bez poddania przetworzeniu, w stanie, w jakim znajdowała się w chwili jej zwrotu Shellowi przez belgijskiego klienta, a z drugiej strony wartość rynkowa rozpatrywanej partii odpowiada wyraźnie wartości produktu spełniającego umówioną specyfikację, należy podkreślić, że choć okoliczności te zmierzają raczej do odparcia stanowiska, zgodnie z którym partia ta stanowiła ciężar, który Shell starał się „usunąć”, nie mogą one mieć decydującego charakteru, ponieważ nie wskazują one, jaki był rzeczywisty zamiar Shella.
- 50 Należy ponadto przypomnieć w tym względzie, że zgodnie z utrwalonym orzecnictwem pojęcia odpadów nie należy rozumieć w ten sposób, że nie obejmuje ono substancji i przedmiotów mających wartość handlową i które mogą zostać ponownie wykorzystane gospodarczo (zob. podobnie ww. wyrok w sprawie *Palin Granit i Vehmassalon kansanterveystyön kuntayhtymän hallitus*, pkt 29).
- 51 Okoliczność, że handel produktami analogicznymi do rozpatrywanej partii nie jest ogólnie uznawany za handel odpadami, choć stanowi ona również informację wskazującą na to, że partia ta nie jest odpadem, nie pozwala także wykluczyć, że Shell miał zamiar ją „usunąć”.
- 52 Natomiast okoliczność, że Shell odebrał rozpatrywaną partię z zamiarem poddania jej zmieszaniu i ponownego wprowadzenia jej do obrotu, ma decydujące znaczenie w niniejszej sprawie.
- 53 Nie jest bowiem uzasadnione poddanie towaru, substancji lub produktów, które posiadacz zamierza wykorzystać lub wprowadzić do obrotu na korzystnych zasadach niezależnie od jakiegokolwiek czynności odzyskiwania, przepisom dyrektywy 2006/12, które dotyczą zapewnienia, by czynności odzyskiwania i unieszkodliwiania odpadów były wprowadzane w życie bez zagrożenia zdrowiu ludzkiemu oraz bez stosowania procesów lub metod, które mogłyby szkodzić środowisku naturalnemu. Niemniej uwzględniając obowiązek dokonania wykładni rozszerzającej pojęcia odpadów, należy ograniczyć tę argumentację do sytuacji, w których ponowne wykorzystanie danego towaru lub substancji jest nie tylko możliwe, ale i pewne, czego stwierdzenie należy do sądu krajowego, bez konieczności poddania uprzedniemu procesowi odzyskiwania odpadów określoneemu w załączniku II B do dyrektywy 2006/12 (zob. analogicznie ww. wyrok w sprawie *Palin Granit i Vehmassalon kansanterveystyön kuntayhtymän hallitus*, pkt 36; a także wyrok z dnia 11 września 2003 r. w sprawie C-114/01 *AvestaPolarit Chrome*, Rec. s. I-8725, pkt 36).
- 54 W świetle całości powyższych rozważań na przedstawione pytania prejudycjalne należy odpowiedzieć, że art. 2 lit. a) rozporządzenia nr 259/93 należy interpretować w ten sposób, iż w sytuacji takiej, jak sytuacja w postępowaniu głównym nie jest objęta pojęciem odpadów w rozumieniu tego przepisu partia oleju napędowego przypadkowo zmieszana z inną substancją, pod warunkiem że jej posiadacz rzeczywiście ma zamiar ponownego wprowadzenia do obrotu tej partii zmieszanej z innym produktem, czego stwierdzenie należy do sądu krajowego.

W przedmiocie kosztów

- 55 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (pierwsza izba) orzeka, co następuje:

Artykuł 2 lit. a) rozporządzenia Rady (EWG) nr 259/93 z dnia 1 lutego 1993 r. w sprawie nadzoru i kontroli przesyłania odpadów w obrębie, do Wspólnoty Europejskiej oraz poza jej obszar, zmienionego rozporządzeniem Komisji (WE) nr 2557/2001 z dnia 28 grudnia 2001 r. należy interpretować w ten sposób, że w sytuacji takiej, jak sytuacja w postępowaniu głównym nie jest objęta pojęciem odpadów w rozumieniu tego przepisu partia oleju napędowego przypadkowo zmieszana z inną substancją, pod warunkiem że jej posiadacz rzeczywiście ma zamiar ponownego wprowadzenia do obrotu tej partii zmieszanej z innym produktem, czego stwierdzenie należy do sądu krajowego.

Podpisy